BART BOT

ARCHEOLOGIE

POPERINGE OUDERDOMSEWEG

ARCHEOLOGIENOTA BUREAUONDERZOEK PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Projectcode: 2017F93

Datum: 19/06/2017

Titel: Archeologienota Poperinge Ouderdomseweg

Erkend archeoloog: Bart Bot OE/ERK/Archeoloog/2016/00114

Auteurs: Bart Bot

Advies specialisten: Jan Decorte (CO_7)

Initiatiefnemer: Stad Poperinge, Grote Markt 1, 8970 Poperinge

Wetenschappelijke advisering: /

Projectcode bureauonderzoek: 2017F93

Intern projectnummer: 2017.001

Locatiegegevens: Poperinge Ouderdomseweg

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: xMin,yMin 35348, 171724 ; xMax,yMax 35574,171906

Kadastergegevens: Poperinge Afdeling 1 - Sectie E - Nrs E388e, E389b en E408d

Betrokken actoren: Bart Bot (erkend archeoloog), Jan Decorte (CO_7)

Plaats en datum: Ledeberg, 19/06/2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Bart Bot Archeologie.

Bart Bot Archeologie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

1. INLEIDING

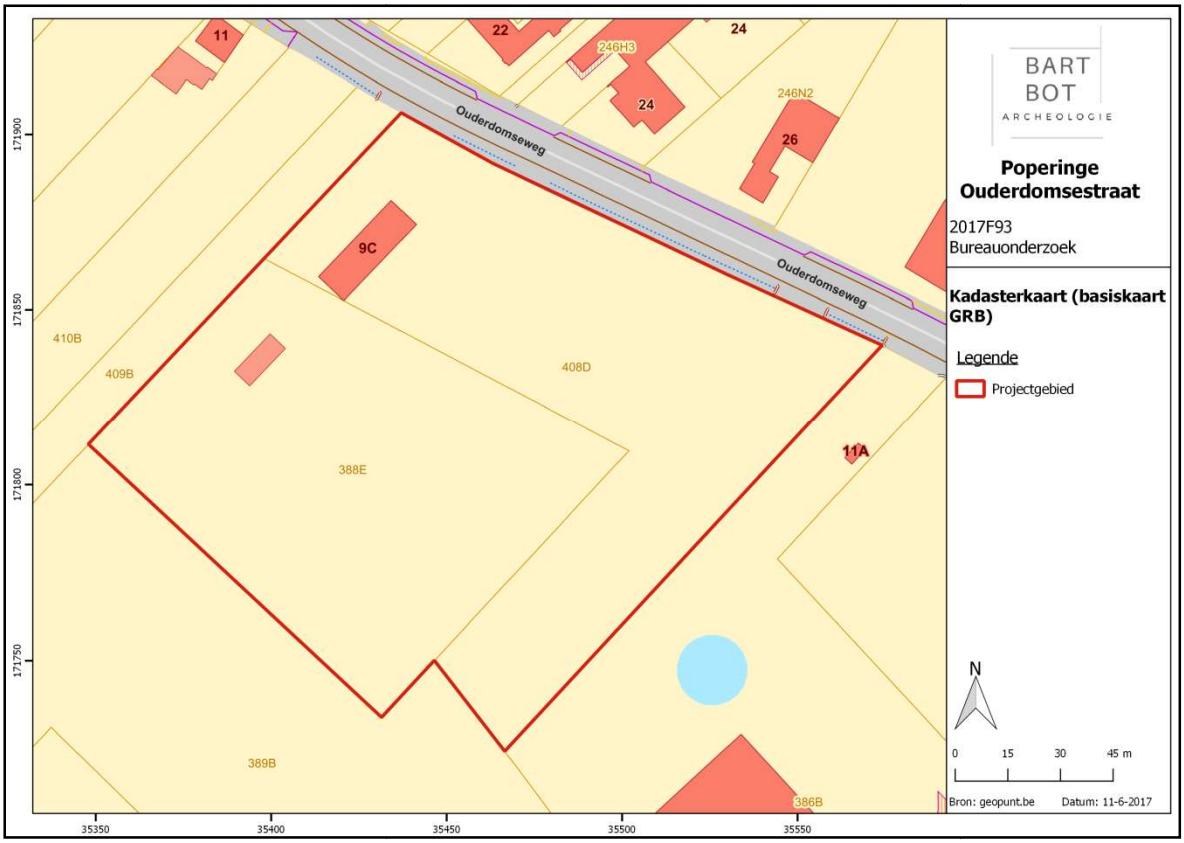
Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt. In dit geval dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied bevindt zich te Poperinge (West-Vlaanderen) en heeft een oppervlakte van 21474m^2. Het terrein bevindt zich aan de zuidelijke zijde van de Ouderdomseweg op ca. 1,4km van de Grote Markt van Poperinge en is momenteel in gebruik als paintballterrein. De Robaartbeek loopt ca. 700m ten zuidoosten van het plangebied. De percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, is kadastraal terug te vinden onder Poperinge Afdeling 1 - Sectie E - Nrs E388e, E389b en E408d.

De initiatiefnemer plant op het terrein de bouw van stedelijke werkplaatsen. Centraal op het plangebied worden twee administratieve gebouwen en een werkplaats voorzien. In de noordoostelijke hoek voorziet men een gebouw voor dierenopvang. Een deel van de administratieve gebouwen wordt onderkelderd. Op de oostelijke grens van het plangebied wordt een 'wadi' voorzien. Dit is een bufferings- en infiltratievoorziening die tijdelijk gevuld is met hemelwater. Daarnaast worden enkele opslagplaatsen aangelegd voor grof materiaal (steenpuin, steenslag, afvalaarde, …). Tussen deze opslagplaatsen en de nieuwbouw gebouwen worden enkele pomp- en regenwaterputten voorzien (in totaal 6). Het geheel wordt voorzien van nieuwe nutsleidingen.

De gebouwen in het westelijke deel van het terrein worden de gebouwen behouden. Het terrein tussen deze gebouwen en de nieuwbouw (administratieve gebouwen en werkplaats) wordt genivelleerd (tussen +25,9m TAW en +26,50m TAW).

De werken hebben een grote impact op het oostelijke deel van het plangebied. De te nemen maatregelen worden in dit programma van maatregelen opgesomd.

Figuur 1 Kadasterplan met aanduiding van het projectgebied. (bron: geopunt)

Figuur 2 Kadasterplan met aanduiding van de zones met impact. (bron: geopunt)

2. GEMOTIVEERD ADVIES

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan onderstaande geconcludeerd worden:

- De bodemopbouw is intact. De onaangeroerde grond bevindt zich op -50 to -60cm onder het maaiveld.
- Het terrein was volgens het kaartmateriaal lang in gebruik als akkerland.
- De kans op bewaring van archeologische sporen is vrij groot. Verschillende sites uit de metaaltijden tot de nieuwste tijden bevinden zich in de (ruime) omgeving.
- Voor wat betreft WOI is de kans heel reëel op resten. Het plangebied bevindt zich ter hoogte van de *Poperinghe Line.* Resten van loopgraven, barakken en afvalkuilen behoren tot het verwachtingspatroon.

De resultaten van het bureauonderzoek leverden onvoldoende informatie op om met zekerheid een uitspraak te doen over de af- of aanwezigheid van archeologisch erfgoed op het projectgebied. Verder vooronderzoek is dan ook noodzakelijk. Om de aanwezigheid en eventuele waarde van archeologisch erfgoed op het terrein correct te kunnen inschatten, wordt een proefsleuvenonderzoek [1] geadviseerd. Uit dat onderzoek moet blijken of een archeologisch vervolgonderzoek onder de vorm van een opgraving nodig is. Er wordt geopteerd om vooronderzoek uit te voeren in de vorm van proefsleuven.

3. AFBAKENING

Het plangebied heeft een totale oppervlakte van 21474m^2. Het geselecteerde gebied heeft een grootte van 10511m^2 en komt overeen met de oostelijke helft van het plangebied. Het westelijke deel van het plangebied werd niet weerhouden. Hier wordt de grond genivelleerd. Dit vormt echter geen bedreiging voor het archeologische potentieel aangezien hier maximum 30cm wordt afgegraven. Het archeologische niveau werd voor de noordelijke en zuidwestelijke zone vastgesteld op -60cm (boring 1 en boring 4). Dit betekent dat de afgraving zich maximum tot 30cm boven het archeologische niveau bevindt.

[1] Deze techniek is volgens een kosten-batenanalyse de beste optie om alle archeologische informatie te verzamelen. Andere vooronderzoeken (geofysisch, boringen, oppervlakteprospecties en metaaldetectie) zijn niet zinvol en dienen bijgevolg niet uitgevoerd te worden.

Het totale te onderzoeken terrein is 10511m² groot waarvan 10% oftewel 1051m² dient onderzocht te worden door middel van proefsleuven. Aanvullend hierbij moet nog voor 2,5% oftewel 262m² aan kijkvensters, dwars- of volgsleuven aangelegd te worden. In totaal wordt zo 12,5% oftewel 1313m² onderzocht.

4. VRAAGSTELLING

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet limitatieve) onderzoeksvragen per methode weergegeven. Het onderzoek is succesvol beëindigd wanneer de vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Kunnen sporen in verband gebracht worden met de nabijgelegen archeologische sites en gekende archeologische waarden?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden? Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

5. PLAN VAN AANPAK

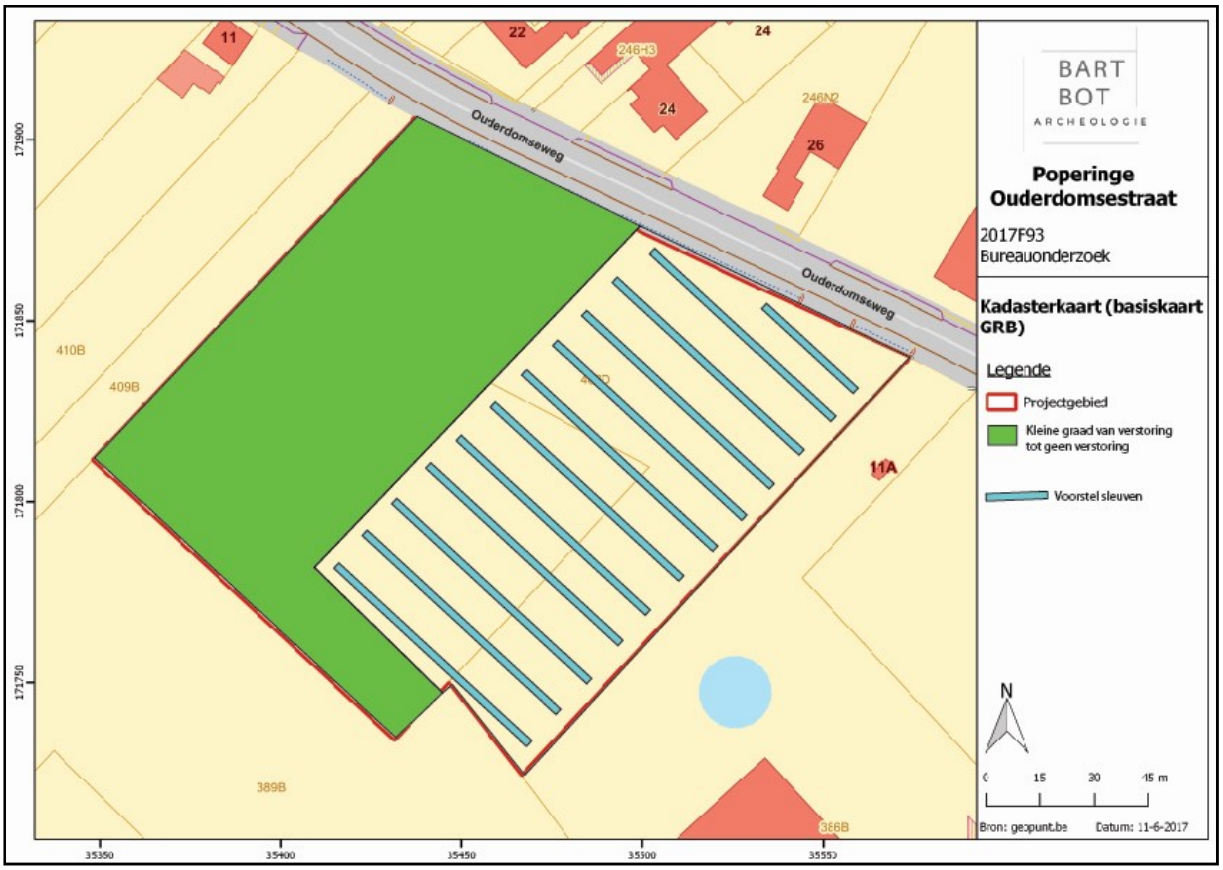
Om na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, worden 12 parallelle proefsleuven aangelegd over het volledige onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middelpunt tot middelpunt). Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en zijn NW-ZO georiënteerd.

Per sleuf wordt machinaal om de 25m een profielput aangelegd, op zo'n manier dat er een geschrankt patroon ontstaat en men een goed inzicht op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein krijgt. Bijkomend worden waar nodig kijkvensters aangelegd om beter inzicht te

krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Er wordt 12,5% van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en kijkvensters. Op die manier is er een maximale info voor een minimale kost.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bijvoorbeeld brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van het proefsleuvenonderzoek dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het vooronderzoek moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden.

Figuur 3 Voorstel sleuven. (bron: geopunt)

6. GEWENSTE COMPETENTIES

Het veldwerk wordt uitgevoerd door minstens 2 gediplomeerde archeologen, die permanent op de site aanwezig zijn. Daarnaast wordt conform de Code van Goede Praktijk een aardkundige betrokken bij het veldwerk, deze dient echter niet permanent op het terrein aanwezig te zijn.
In het kader van het proefsleuvenonderzoek moet minstens één van de uitvoerende archeologen ten minste 220 werkdagen veldervaring hebben met onderzoek op zandleembodems. Beide archeologen dienen te beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefsleuvenonderzoek in landelijk gebied. Minstens één van de uitvoerende archeologen moet beschikken over een ruime kennis betreffende grondsporen en vondstmateriaal uit de metaaltijden, de Romeinse periode, de middeleeuwse periode en de nieuwe tijd, alsook een grondige kennis i.v.m. WOI sites.
Gedurende alle fases van het veldwerk dient een aardkundige op afroep beschikbaar te zijn op het terrein. De aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met zandleembodems

7. VOORZIENE AFWIJKINGEN TEN AANZIEN VAN DE CODE VAN GOEDE PRAKTIJK

Er worden geen afwijkingen voorzien ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.

8. FIGURENLIJST

Figuur 1 Kadasterplan met aanduiding van het projectgebied. (bron: geopunt) 2
Figuur 2 Kadasterplan met aanduiding van de zones met impact. (bron: geopunt) 2
Figuur 3 Voorstel sleuven. (bron: geopunt) 5